

uçan eşŞek

~fanzin~

sayı: 1

Editörün Notu

İlk sayımızın ilk yazısı “Seçkilerin Önemi”, insanın anlam arayışında başka insanlara ihtiyaç duymasını, fikir alışverişlerinde seçkilerin ne kadar önemli olduğunu anlatıyor.

İkinci yazımız “Yontma Daş İnsan”, pürüzlü insanın kendisine zımpara atarak pürüzleriyle beraber insanlığını da yitirliğini anlatıyor. Bu yazıyı okumak bana kendimi güçlü hissettirdi, hangi yönlerden uyum sağlamaya çalıştığımı düşündüm; uyumsuz, özgün ve çarpık kendimi öylece salıvermek istedim çayırlara.

Üçüncü eser, “İnsanlığın Karanlık Mecmuası”, bir şiir. Yazarın yaşadıklarını bilerek okuduğumdan dolayı daha etkileyici olduğunu düşündüğüm bir şiir. Kendisinden izin almadım ama, şiir deneyiminize katkısı olacağını düşündüğüm için biraz anlatabilirim hikayesini. Eğer isterseniz bu kısmı atlayın ve doğrudan fanzine başlayın.

Eğer devam ediyorsanız, size üçüncü yazı hakkında biraz arka plan vereyim: disosiyatif (bağlaşıksız) kimlik bozukluğu diye psikolojik bir durum var. Kişi kendi zihninde “alter-ego”lar, yani farklı kimlikler üretiyor. Bu kimliklerin hepsinin kendine ait kişiliği oluyor, ve her kimlik kişiyle “konuşabiliyor”: kişinin yaşadığı şeyler üzerine fikir beyan ediyorlar. Mesela, bu tanıya sahip bir kişi, karar vermesi veya eyleme geçmesi gereken anlarda biraz duraksayabiliyormuş, meğersem o süre zarfında kimliklerine danışıyor oluyormuş. Kulağa süpergüç gibi geliyor, değil mi? Bazıları buna hastalık diyor, çünkü insana yararından çok zararı dokunabiliyormuş... Galiba şairimiz de, bu omuzlarında türlü türlü melek şeytan taşıyan insanlardan birisiyle karşılaşmış.

O zaman, sonsöz’de görüşmek üzere :)

- Giray

Seçkiler ve İnsan Faktörü

Seçkiler önemlidir. Kendi başınıza bulamayacağınız alanları gösterir, bir şeyleri tek başınıza araştırmanın tekdüzeliğinden çekip çıkartır sizi.

Tek başınıza araştırma yapmak, tamamen işlevsiz olmasa da hedefi her zaman tutturamayan bir süreçtir. Bazen, bazı yönlerden, ayakkabılarınızdan tutup kendi kendinizi yukarı çekmeye benzer (ki imkansızdır). Tek başınıza yükselemezsiniz, yani kendi hatalarınızı bulamaz, ileriye giden yolu bulamazsınız. Tek başınıza araştırma yapıyorsanız—yeni bir şeyler öğrenmek için gereken kritik bilgilere ulaşmak olsun, ruhunuzu doyuracak, yaratıcılığınızı besleyerek kilidinizi açacak ilhamı bulmak olsun—gerekli kaynaklara ulaşmak fevkalade zor olur.

Böyle bir durumda seçkiler devreye girer.

Seçki, birisinin veya birilerinin, herhangi bir konuda yazılmış, üretilmiş eserleri derlediği veya bu eserlerden bahsettiği listeler veya başlı başına yapıtlardır.

Aslında seçkilere çok ehemmiyet vermeye meylimiz olmadığını düşünüyorum—en azından benim uzun bir süre böyle bir eğilimim yoktu. Seçkilere değil, kendi araştırma kabiliyetime güveniyordum. Bir eserin benim için başka kapılar açacağından, birinden ötekine atlayarak keşfe-deceğim yeni eser ve fikirlerin beni istediğim yere taşıyacağından çok emindim. İnsan bile aramıyordum kendime, sadece bağlantılar ve atlamalarla bir yere varabileceğimi düşünüyordum. Yani, sebat ve istikrara gereğinden fazla güveniyordum...

Bazen sosyal olmak gerekir. Hatta çoğu zaman sosyal olmak gerekir. Bir insanın göremediğini bir başkası görür.

İnsan faktörü o kadar önemlidir ki, tek başına çalışarak yıllarca açılmayan kapılar, başka birisiyle yapılan küçük bir sohbetten gelen mini minnacık bir fikirle ardına kadar açılır—sorunlar çözülür hemen.

"Bu sadece bir liste, dostum, ondan ne öğrenebilirim ki?"

Seçkilerin ardında da bir insan beyni var. Hatta bir insanın ruhu var—o insanın zevk anlayışı var! Ve o zevk anlayışı çok değerli. Biz

insanlar zevkimizi oluşturmak için yıllarca emek veririz, fark etsek de etmesek de. Zarafetimiz, stilimiz; kişiliğimiz ve zihnimizin ortaklaşa ürünüdür. Emek vererek zevkimizi sivriltebiliriz: sevdiğimiz bir kurgu türünde okumalar yapmak, beğendiğimiz bir tarzda kıyafetler edinip kombin yapmak gibi, o beğendiğimiz tarzın inceliklerine hakim olmamızı sağlayan, uzun güzel bir yoldur bu.

İşte seçkiler, başka birinin zevkinden ortaya çıkar, o zevke sahip ruh tarafından seçilmiş üretimleri toplarlar.

Tek başımıza araştırma yaparken kendi zevkimizden uzaklaşmak epey zordur. Sevdiğimiz şeylerin en güzel örneklerini bulmakta belki de üstümüze yoktur ama bazen de, yeni bir şey arıyorken, yolumuz hep eskiden sevdiğimiz şeylerin farklı varyasyonlarına düşer. Seçkiler ise bizimkinden bambaşka bir duyumsamadan damıtılmış eserler verir bize. Eğer kendimize bir zevk kuruyor, genişletiyor veya geliştiriyorsak, çok işe yararlar.

Bize bir şeyler öğretirler yani.

Ben, müzik zevkimi geliştirme konusunda, hala lise çağlarımda dinlediğim radyoların etkisini hissediyorum. Bugün fark ettim ki hala o zaman radyolardan öğrendiğim bazı besteleri dinliyorum. Bu besteler belirli duygu durumlarına hitap ediyor ve hala, o duygu durumlarına girdiğimde veya girmek istediğimde, elimdeki yegane seçenekler onlar oluyor. Aradan geçen bunca zaman içinde, özellikle çok sevdiğim ve hakkında daha fazla şey bildiğim bazı stillerde çok yeni ve güzel eserler keşfetmişim, ama bu duygu durumlarına hitap eden yeni şeyler bulamamışım.

Radyo da bir seçkidir öyleyse. Radyo programını yapan kişi sizin için müzik seçer. Rock kuşağında rock'un en ilginç örnekleri, klasik müzik saatinde en farklı senfoniler.

Ve radyo programını yapan kişi, bu eserleri hikayeleriyle birlikte verir size. Bir rock bestesinin efsanevi geçmişini, onu hayata geçiren grubun kuralları yıkan hikayesini anlatır. Başka bir zaman, bir senfoninin Avrupa'da nasıl sükse yaptığını, başka birinin kültürel ve folklorik geleneklerden nasıl ilham aldığını açıklar.

Böylece Seçkici, eserin size nasıl dokunacağını, onunla nasıl ilişki kurabileceğinizi anlatır, eserin ruhuna giden bir kapı açar.

Seçkici'nin öğretisi

Seçkicinin size sağladığı şey bağlamdır. Bağlam çok önemlidir. Bağlam bir eserin neden önemli olduğunu söyler.

Bağlam her şeyde çok önemlidir: bir şey satarken, bir şey öğretirken.

Öğretmen dünyanın bir analizini yapar, vereceği bilginin, evrenin kadim gizemi içinde hangi noktaya sığıldığını gösterir. Politikacı da bağlamı anlatır: toplumların çalkalanışı içinde onun mesajının niye önemli olduğunu, *bizim için neyi* ifade ettiğini anlatır. Bir öğretinin bize nasıl dokunduğu anlatılınca, o şey artık bizim için anlamlı olur. Beynimizde alır bir yer, oturur.

Seçkiler böyle şeylerdir işte, güzel bir duyarlılıktan doğmalı, bizim için neden değerli oldukları anlatılmalıdır. Eğer bu koşullar karşılanabilirse, tek başına keşfedemeyeceğimiz öğretileri, bambaşka dünyalardan gelen hikayeler, görülmemiş mistik diyarları anlatan efsaneler gibi, gelip kalbimize yuva kuruverir.

Giray, İstanbul, 6 Eylül 2024

Yontma Daş İnsan

Çağdaş insan yontma mermer devrinde yaşıyor. Eskinin heykelleri yerine yontulan da yontan da kendimiz artık. Heykeltıraşın taşın içindeki heykeli ortaya çıkarışı misali ha babam kendimizi çekiçliyoruz, özgün benliğimizi bulmak umuduyla.

Kendimizi makul olanın sınırlarına sokabilmek için yontuyoruz. Aykırı olmamak adına, ya da aykırı olmayan olmamak adına, pürüzlerimizden arınmaya çalışıyoruz. Herkes kendini geri kalan koyunlardan ayırt etmeye çalışan koyunlara dönüşmüş durumda. En pürüzsüzü, en başarılısı, en güzeli, en arzu edileni olduğumuz gün rahata ereceğimizi düşünüyoruz. Üstego'nun "keyif al" emri altındayız hepimiz ve keyif almak, ya da daha doğrusu her an keyif almaya çalışmak dışında elimizden bir şey gelmiyor.

İnsanın çarpıklığına dair elimizde bir çözüm yok, çünkü ortada bir sorun yok. İnsan çarpık çünkü her şey çarpık. Kendimizi makulün sınırlarına sokmak için yonttukça düzelttiğimiz, gerçekten kendimiz mi? Yoksa yontuldukça ağırlığından kurtulduğumuz eşsizliğimiz mi bizi rahatlatıyor? Varlığından dolayı toplumu, ebeveynlerimizi, öğretmenlerimizi, devleti, karşı cinsi, akranlarımızı suçladığımız bütün pürüzler gittiğinde elimizde yekpare bir özgürlük kalacağına bizi inandıran nedir? Nedir ki tüm çarpıklığıyla eşsiz ve benim olan bu hayatı makulün sınırlarına sokmak için düzeltmeye bu kadar çaba sarf etmem gerekiyor?

Denebilir ki her şeyin çarpıklığıyla barışmak bizi vasatlıkla barıştıracaktır. Kişinin arzusu vasatlıksa, pek tabii. Bırakın varsın olsun. Çağdaş insanın sorunu istediğini isteyememek, istemediğini ise istemeye mecbur hissetmektir. Yontulması gereken bir mermer yoksa da yıkılması gereken engeller var insanın önünde. Arzumuzun önündeki engelleri kırmalıyız. Çarpıklığımızdan duyduğumuz utanç yerle bir edilmeli. İnsanlar makullükte değil çarpıklıkta birleşmeli. Arzularımız birbirine katkı katıla çağlayıp sele dönüşmeli ki özgünlüğümüze erişebilelim.

Özgünlük, günahlarımızdan arınıp kendimizi düzelttikçe keşfedebileceğimiz bir şey değil. Özgünlük içimizde falan da değil! Özgünlük isteyişimizde, hareketlerimizde her an kendini yeniden üreten, baştan tanımlayıcı, dinamik bir şey.

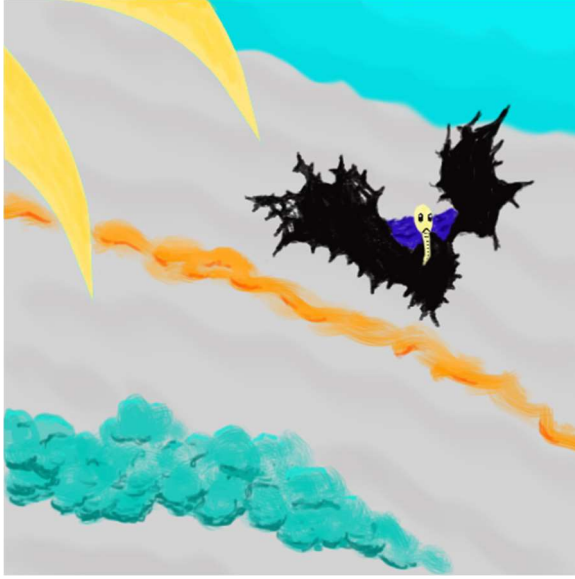
İnsanlığın Karanlık Mecmuası

göğsümün yayı genişliyor
genişliyor ama kopmuyor
-bir baharın çiçeğe gelişini düşünüyorum-
insanların sözlerinin içine bakıyorum
içimi gözetiyorum, söyleneni duyuyorum
kendi kendini dinlemek, kişiyi çoğul mu kılar? ümmisübyan. bilmiyorum.
ankara kürsüsünden bayrampaşa'ya taşınan bir şiir,
bak kendini bende bulabilirsin diyor
iç içe pötükarelerle geçen sabahlar
çevresel olmayan uzunuzadıyabirkonuşma
uzunuzadıyabirkonuşma
günlerin günleri takip etmesi gerekiyor.

ketamin, aşiret, çaktırmadan.
üçüncü seçeneğe sessizlik duruşu.
illüzyon mu, ümmisübyan
kişiyi kişiye mi atfediyor,
tanklar tank olup geçse de üstümden
korkum buna ket vuramaz.

maskeleri duyuyor o.
ve şüpheci diyor, doğruluyorum
konuşmak istediğini söylüyor.

*Ecem,
İstanbul,
23 Ekim 2024*

Sandman çizgi romanından Sandman'ın, Rüya'dan Cehennem'e giden alemler arası yolculuğu esnasında geçmek zorunda kaldığı "araf boşluğu"nun tasviri, 19 Eylül 24, giray.

Sonsöz

Uçan Eşşek'in sonsöz'üne hoşgeldiniz.

Yazılarımızı beğendiniz mi? Hepsini bu sayı için özel yazdık. Son bir aydır her Cuma İstanbul'un bir köşesinde toplanıyoruz. Oturup düşünüp bir şeyler yazalım derken, bazen de elimizde olmadan yaşantılarımız karışıyor araya. Hiç beklemediğimiz anlarda birbirimizin önünü açabiliyoruz. Beraber olmak, en azından ben (editör) için, çok heyecan verici bir durum.

Bu işi Ege'yle beraber yürütüyoruz. İyi ki Ecem de şiiiriyle dahil oldu. Ayrıca, neredeyse her buluşmaya katılıp masamızda kitap okuyan *Ege'nin Eşi*'ne de buradan teşekkür ediyorum. Belki bir gün o da *adıyla* bu seçkiye dahil olur?

Sağlıcakla kalın.

iletişim

Bu veya diğer sayılarımızın baskısını edinmek veya yazarlık konusunda bizimle iletişime geçmek için:

ucanessek.fanzin@gmail.com